

7. Підвищення ролі інформаційно-маркетингової служби у туристичному бізнесі в умовах переходу до інформаційного суспільства посилює актуальність інформаційної підготовки майбутніх фахівців із туризму. Подальше впровадження ІКТ у сферу обслуговування, соціально-культурний сервіс і туризм стимулюватиме розвиток електронного бізнесу та його галузевих напрямів, серед яких електронний туристичний бізнес. Використання ІКТ в галузі туризму є одним із важливих чинників, що впливають на його розбудову та розвиток. Глибоке всебічне знання сучасних ІКТ і одержання стійких навичок їх використання є невід'ємною ознакою компетентного фахівця туристичного профілю. Належна підготовленість фахівців усіх рівнів, у тому числі молодших спеціалістів, дозволить тур-агентству вільно орієнтуватися на ринку і розробляти потрібні напрями діяльності, комплексно використовуючи ІКТ та Інтернет-ресурси.

8. У підготовці майбутніх фахівців туристичної галузі та ресторанного сервісу необхідно практикувати розробку навчально-методичного забезпечення нового покоління (електронні підручники, новітні програмні засоби тощо), залучаючи викладачів-предметників, IT-фахівців, науковців.

Валентина Лозовецька

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ СКЛАДОВИХ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я В УЧНІВ ПТНЗ

(Інформація про семінар на базі Львівського вищого професійного училища ресторанного сервісу і туризму)

22 травня 2013 року на базі Львівського вищого училища ресторанного сервісу і туризму відбувся семінар “Формування ціннісних складових культури здоров'я в учнів ПТНЗ”.

Організатори семінару: Павлов Юрій Олексійович – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії професійної орієнтації і виховання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (голова), Балущак Ганна Федорівна – директор Львівського Вищого професійного училища ресторанного сервісу та туризму (заступник голови).

Науковий партнер – Львівський науково-практичний центр професійно-технічної освіти НАПН України.

Мета семінару – вдосконалення формування професійної культури учнів ПТНЗ в сучасних умовах діяльності.

У роботі семінару взяли участь заступники директорів, методисти, старші майстри базових експериментальних училищ України, які здійснюють підго-

товку фахівців ресторанного сервісу і туризму, зокрема представники Кримського республіканського професійно-технічного навчального закладу “Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу і туризму”; Ялтинського вищого професійного училища будівельних і харчових технологій, Київського вищого професійного училища швейного та перукарського мистецтва, Чернігівського центру професійно-технічної освіти та ін.

У роботі семінару, відповідно до заявленої тематики, було заслухано наукову доповідь В. Лозовецької (доктора педагогічних наук, професора, головного наукового співробітника лабораторії професійної орієнтації і виховання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України) на тему: “Ціннісно-мотиваційний аспект професійної діяльності сучасних фахівців ресторанного сервісу і туризму”, в якій розглянуто особистісні та професійні цінності сучасних фахівців ресторанного сервісу і туризму, особливості праці в контексті вимог і потреб ринку, проблеми сформованості відповідного рівня культури здоров’я фахівців. З доповіддю “Здоров’я фахівця з позиції загальнолюдських цінностей особистості” виступив також Ю. Павлов (кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії професійної орієнтації і виховання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України), наголосивши на тому, що сучасна праця може мати на людину як позитивний, так і негативний вплив, причому негативний вплив може бути зумовлений несприятливими умовами праці, передусім перенапруженням, перевантаженням, психотравмуючими чинниками, що і зумовлює необхідність ціннісного ставлення до власного здоров’я як основи професійного здоров’я, фактора успішної професійної діяльності фахівця. Важливі проблеми спрямованості педагогічної взаємодії в ПТНЗ у формуванні професійно-важливих якостей майбутніх фахівців, визначення відповідних культурологічних і освітніх засад професійної підготовки майбутніх фахівців у ПТНЗ були висвітлені у доповідях співробітників Львівського науково-практичного центру професійно-технічної освіти НАПН України Г. Дегтярьової (кандидата філософських наук, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника відділу практичної психології), О. Музальова (кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, старшого наукового співробітника відділу гуманітарної освіти). Виголосив доповідь також В. Онищенко (кандидат філософських наук, старший науковий співробітник, в. о. завідувача відділу гуманітарної освіти), який розглянув ноологічні передумови формування професійних якостей фахівців типу “людина – людина”, зокрема проблему духовного здоров’я людини як важливої складової її світогляду. І. Матійків (кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник,

старший науковий співробітник відділу практичної психології) представила у своїй доповіді теоретичні та практичні засади розвитку емоційної компетентності майбутніх фахівців ресторанного сервісу, продемонструвавши приклади застосування у професійній підготовці майбутніх фахівців ресторанного сервісу і туризму відповідних тренінгів.

Ю. Павлов презентував авторські методики формування професійного здоров'я майбутніх фахівців ресторанного сервісу і туризму, а саме: презентація фрагменту уроку-тренінгу: “Формування професійної витривалості із застосуванням виробничих вправ”; презентація фрагменту уроку-тренінгу: “Формування впевненості у власних силах”.

З метою визначення навчально-виховних цілей у підготовці майбутніх фахівців ресторанного сервісу і туризму було проведено круглий стіл “Сучасні форми виховної роботи у формуванні культури здоров'я майбутніх фахівців ресторанного сервісу і туризму”, де розглянуто актуальні форми виховної роботи щодо формування на всіх етапах навчання культури здоров'я як головної передумови професійного здоров'я майбутніх фахівців. Н. Інтелегатор (майстер виробничого навчання Київського вищого професійного училища швейного та перукарського мистецтва) звернула увагу на необхідність врахування у навчально-виховному процесі можливих професійних ризиків у виконанні професійних дій і функцій. Л. Корсак (старший майстер Київського вищого професійного училища швейного та перукарського мистецтва) внесла пропозиції щодо необхідності формування у майбутніх фахівців готовності до системного самоконтролю і самовідновлення здоров'я. На необхідності розробки індивідуальних і групових форм профілактичної роботи щодо упередження шкідливих звичок і залежностей наголосила Г. Шеренговська (заступник директора з навчально-методичної роботи Ялтинського вищого професійного училища будівельних і харчових технологій). О. Підлісна (викладач спеціальних дисциплін Ялтинського вищого професійного училища будівельних і харчових технологій) звернула увагу на необхідність розробки індивідуальних форм виховної роботи щодо ціннісного ставлення майбутнього фахівця до власного здоров'я. О. Пищик (старший майстер ДПНЗ “Чернігівський центр професійно-технічної освіти”) запропонувала сучасні форми організації навчально-виховної роботи у ПТНЗ із застосуванням інформаційних технологій. І. Максименко (методист ДПТНЗ “Чернігівський центр професійно-технічної освіти” звернула увагу на необхідність розробки відповідного навчально-методичного забезпечення навчально-виховного процесу щодо культури здоров'я як фактора професійного успіху майбутніх фахівців. І. Єрмакова (майстер із напрямку “Туризм” Кримського республіканського професійно-технічного навчаль-

ного закладу “Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу і туризму”) акцентувала увагу на тому, що класні керівники мають вести журнали спостереження за станом здоров'я майбутніх фахівців.

РЕКОМЕНДАЦІЇ СЕМІНАРУ “ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ СКЛАДОВИХ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я В УЧНІВ ПТНЗ”

1. Важливими у визначенні навчально-виховних цілей професійно-технічних навчальних закладів ресторанного сервісу і туризму є цілі щодо формування відповідного рівня культури здоров'я як головної передумови професійного здоров'я майбутніх фахівців. Це передбачає організацію відповідних психолого-педагогічних умов навчального процесу щодо ціннісного ставлення до власного здоров'я, розвитку навичок самоконтролю у дотриманні принципів здорового способу життя й оптимальної взаємодії індивіда з професійним середовищем, оволодіння прийомами психічної саморегуляції та нормалізації рівня працездатності, усунення наслідків професійного стомлення, попередження можливих особистісних професійних деформацій, протидії професійній дезактивності, розвитку власного творчого потенціалу, виключення зі свого життя руйнівних стратегій особистісної поведінки й емоційної рівноваги фахівця.

2. Важливим у підготовці працездатних фахівців є системне застосування профілактичних програм стосовно упередження шкідливих звичок і залежностей, співіснування з ВІЛ-інфікованими і наркозалежними. Суттєве значення має розробка індивідуальних програм психолого-педагогічної допомоги учням у подоланні шкідливих звичок і залежностей, в адаптації до освітнього і професійного середовища.

3. В умовах ринкових відносин, коли загострюються партнерські стосунки, зіштовхуються інтереси численних підприємців, зростає конкурентна боротьба, актуалізується потреба підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування до комунікації в умовах конфлікту. Особливого значення для фахівців ресторанного і туристичного сервісу набувають емоційно-почуттєві аспекти спілкування, здатність до взаємоповаги і порозуміння. Все це зумовлює необхідність формування на всіх етапах підготовки особистісних компетенцій майбутніх фахівців щодо конструктивного спілкування, упередження та вирішення конфліктних ситуацій.

4. Організація навчально-виховного процесу ПТНЗ має передбачати посилення змістової складової стосовно формування професійного здоров'я учнів за умови системного застосування у навчальному процесі оздоровчих програм із застосуванням спеціальних виробничих вправ.

5. Доцільним є системне контролювання стану здоров'я учнів ПТНЗ, розробка та реалізація відповідних заходів щодо упередження професійних захворювань на базі оздоровчих центрів ПТНЗ.